Bölüm 3

Astım Hastası Olan Aileler Gözüyle Astım

Dr. İsmet BULUT

Hiç kimse hasta olmak istemez. Ancak hastalıklar insan içindir diye bilinir halk arasında. Bir anne veya babaya en zor gelen bir şey de onların yani gözbebeklerinin hasta olmasıdır. Hele hele astım gibi biz ebeveynlerin büyük bir bölümünün az çok bildiği, en azından duyduğu bir hastalık tanısı duymak. Bazen biz anne babalar şöyle deriz;

-Biz hasta olalım da çocuklarımız sağlıklı olsun. Aslında gönül ister ki ne onlar hasta olsun ne de biz. Kendimiz hasta olunca hemen doktora gitmeyiz çoğu zaman, ancak çocuklarımız yani gözbebeklerimiz hasta olunca hemen doktora gideriz. Gönül hem sağlık ister hem mutluluk.

Doktor ve Hastalıkla Tanışma

Doktora gidildiğinde hastaların isteği kısa sürede az ve öz ilaçla iyileşmedir çoğu zaman. Ancak bu mümkün olmayabilir bazen. Genellikle önemsiz hastalık tanıları bekler insanlar, farenjit, tonsillit,

grip gibi. Kronik yani sürekli hale gelen ve sürekli ilaç kullanma durumunda kalınan hastalık tanısı konulması zor geliyor hasta ve ailelerine. İşte astım da böyle bir hastalık. Çocuğunda veya eşinde "astım" hastalığı tanısı konulduğunda kabullenme genelde zor oluyor ailelerde. Hastalar önce hastalık tanısının gerçekten doğru mu olduğunu sorarlar. Daha sonra ise tedavi ile tamamen geçecek mi diye. Yani doktorun muayeneyi bitirip tanı konulma aşaması stres oluşturur çoğu zaman ailelerde. Bu sürenin çabucak tamamlanmasını isteriz genellikle.

Hastalığı Kabullenme

Hastalık tanısını kabullenme genelde zor olmakta. Hele hele anne baba evladına hiç yakıştıramaz bu hastalığı çoğu zaman. Ancak hastalık tanısı konmuştur ve tedavi gerekmektedir. Biraz hastalık hakkında araştırma yapan veya bir şeyler okuyan herkes görecektir ki tedavisi çok da zor olmayan bir hastalıktır aslında.

Tedaviyi Kabullenme

Tedavi ve astımı tetikleyen etkenlerden korunma geliyor bu aşamada. İlaç kullanma bazen zor gelir hem hastaya hem ailelere. Hele hele ağza alınıp da çekilen değişik tip astım ilaçları bazen psikolojimizi bozmakta der aileler. Hele hele "kortizon" kelimesi bir kez daha baltalar sanki psikolojilerini. Ancak doktorla konuşma sonrası ağızdan alınan hava, toz tarzı ilaçların ne kadar masum olduğunu öğrenir aileler. Ağızdan alınan bu tip ilaçların doğrudan akciğere gittikleri için kan yoluyla sistemik dolaşıma katılmadıklarını, dolayısı ile yan etkilerinin yok denecek kadar az olduğunu öğrenince aileler biraz daha rahatlar. İlaç kullanmazlarsa daha kötü olacaklarını, daha kötü olurlarsa daha çok ilaç kullanma zorunda kalacaklarını öğrenmek hem hastaları hem de aileleri ilaç kullanmaya sevk eder. Bu aşamada hastalık kabullenilmiş olur ve tedavi başlar.

Toplumla Uyum Sorunları

Hastalık ve tedavi kabullenilmiştir ancak toplumla uyum sorunu olur bazen. Astım ilaçlarını kullananları gören bazı fertler, bu ilaçların bağımlılık yapacaklarını, ciğerleri şişireceklerini söyler. Bazen de "hasta kişi" veya genç kızlar için "hastalıklı kız" deyimi duyunca hastalar ilaçlarını kullanmak istemezler. Bazen evlenememe korkusu, bazen işe girememe korkusu kaplar hastayı ve aileleri.

Çoğu zaman da yabancı bir kişi yanında kullanmak istemezler. Zamanla bunun doğru olmadığı anlaşılır ve toplum ile uyum sorunu da aşılır.

Tedaviye Uyum ve Sağlıklı Yaşam

Tanı konulup tedaviye başlanınca sorunlar bir bir ortadan kalkmaya başlar. Hasta artık normal nefes alıyordur. Öksürme kalmamış gibidir. Hele hele göğüs kafesinden gelen o anlamsız sesler de bitince mutlu olur insan. Hasta mutlu, aileler mutludur. Geriye doğru bir gözlem yapıldığında çoğu zaman bu kadar stresin gereksiz olduğu anlaşılır. Hasta ve çevresi bilinçlenince ortada sorun kalmaz, kalmamalıdır da.

Kaynaklar

1. Küçükusta AR. *Astım ve allerjiler ile mutlu yaşam rehberi*. Editör: Dr. Ahmet Rasim Küçükusta. Akdeniz yayıncılık 2003.s:1-319.
2. Yeşillik S, Öztürk S. Allerji ve allerjik solunum sistemi hastalıklarından ilaçsız nasıl korunabiliriz? *TAF Prev Med Bull* 2013; 12(1): 97-104.